

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Pisanje besedila na književno temo

Ponedeljek, 28. maj 2007 / 60 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli so priloženi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

V tej izpitni poli sta dva odlomka z navodili za pisanje besedila na književno temo.

Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Pisanje s samimi velikimi črkami (verzalkami) se točkuje z nič (0) točkami.

Na konceptni list pišite samo načrt. Načrt se ne upošteva pri ocenjevanju.

V razpredelnici označite z **x**, katero vrsto interpretacije boste pisali.

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

LOJZE KOVAČIČ, PRIŠLEKI (odlomek)

Lojze Kovačič: Prišleki. Ljubljana: Gyrus, 2001. 202–203.

IZ ŠOLSKIH LET

Na začetku šolskega leta se je moral Vati oglasiti na šoli. Tam je šele izvedel, da sem padel in ponavljam tretji razred ... Stal je na tistem hodniku med slikami učenikov ter se pogovarjal z učiteljico Rozo ... Jaz sem stal daleč stran, ker me pogovori med odraslimi niso zanimali niti toliko, kolikor je bilo za nohtom črnega. Še danes me ne. Gospa Roza je bila prijazna, kakor lansko leto, ko smo še stanovali v Jaršah, in vsa rdeča v obraz ... Videl sem, kako je Vati kar zadrgetal od novice ... kako mu je omahnila roka z osmojenim klobukom ... kako je posivel ... Spet nov sunek. Po tolikih, ki so ga doletevali, da se je lomil že v trščice ... Nisem ga mogel gledati ... Lahko bi mu prihranil ta udarec ... O, ja! Nisem prenesel, da bi koga prizadel. Jaz ne! Absolutno sem si prepovedal vsakršno hudobijo ... prej ne vem kakšno lumparijo, izdajstvo, pohlep, strahopetnost, kot bi moral biti kdo zaradi mene prizadet ... Rajši naredim harakiri, si odrežem prst, kot da bi se kdo moral razjokati zaradi mene, kot sem se moral jaz zaradi koga že večkrat ... čutil sem hudiča, satana, tega zlobnega prisklednika ... hotel sem gor, prizadeval sem si, iskal sem, hrepenel sem po Bogu, nebesih ... Nisem maral v pekel zaradi reči, ki so bile odvisne samo od mene ... »In spričevalo? ... Uničil ga je?!« sem slišal Rozin glas ... Za overovljen prepis bo potreben kolek, letanje po sodiščih, pomenil je nov strošek ... To je bilo hudo! ... Gospa Roza je bila vsa iz sebe ... dala je poklicati novega učitelja, ki me bo učil, gospoda Maroka, razrednika ... Kakšen pa bo ta? ... Vrata zbornice so se odprla za mojim hrbtom ... Prišel je ... O Bog ... kakšna fasona iz starinarnice! Širokopleč, čokat, trebušast ... debela gola glava brez vratu s pravimi omelci brk in zalizev se mu je zlivala v široko srajco z umazano kravato in umazana kravata pod jopo, kolerabaste barve ... a glas je imel, to je treba priznati, lep, kot kontrabas ... Vati je mežikal z očmi za očali, ko je poslušal oba ... kar čutil sem, kako ga trese bes ... mu elektrizira roke. Vedel sem, da bom kaznovan ... pravično ... prenesel bom ... A pokazal bom zobe, če bojo tepež hoteli raztegovati v neskončnost ... In naposled doma! Vsi so presenečeno obsedeli ... mama, Clairi, celo Gisela, ki jo je bilo strah, koliko krvi bo spet zašpricalo pod palico ... Odprli so usta, kot da je novica tako velika, da ne more vsa vanje. Strmenje, začudenje nad mano je trajalo ves dan, do večera ... nato še ves teden ... Niso mogli zapreti ust, kot da se jim je zaskočila čeljust ... Nisem mogel ne sedeti ne ležati od samih črnavek ...

Vati – oče

harakiri – obredni samomor pri Japoncih

črnava – modrica

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Ob spominu na dogodek iz šolskih let pisatelj razodeva, kakšen je bil kot otrok. Označite njegov odnos do očeta in učiteljev. Pri tem citirajte poved, ki govori o tem, da so tudi njega pogosto prizadeli.
- Povzemite ugotovitve o pripovedovalcu. Napišite svoje mnenje o kazni, omenjeni v tem odlomku, in izrazite stališče o kaznovanju otrok nasploh. Stališče utemeljite s primerom iz življenja.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

JANKO KERSNIK, MAČKOVA OČETA (odlomek)

Janko Kersnik: Kmetske slike. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1965. 34–35.

Tudi Mačkovega očeta – sedanjega namreč – sem videl. Bil je takšen kakor njegov rajnki. Postajal je na tratini pred kajžo, navadno bosopet in vedno raztrgan, in če sem prišel mimo, me je prosil tobaka in govoril o vremenu. Časih je bil pa tudi siten, kadar se je namreč žganja napil; in to je bila slabost, ki je njegov rajnki oče ni poznal.

Enkrat sem ga bil vprašal: »Kaj pa je s tistim dolgom, ki so ga oče pustili Matevžku?«

»Ej, gospod, plačati sem ga moral! Pa drugod sem zato dolg naredil! Ej, gospod, oče so bili poredni, ej, poredni!«

»Kaj pa vi, ali boste večno gospodarili? Sina oženite, če ne, vam bo prestar!«

»Tega pa ne – gospod! Sedaj imam še sok, četudi brez zabele – in časih malo žganja; – potem pa nič – nič!«

Lanskega leta pa so ga bili vendar pregovorili, da je oženil sina in mu izročil borni imetek – sebi in ženi pa izgovoril živež pri mladih.

»Ej, gospod, ob času mora biti,« je dejal, kakor bi se zaradi svoje nedoslednosti hotel izgovarjati, »in fant je priden, saj bo lepo ravnal z mano. – Pa kaj,« je pristavil čez nekoliko časa, »dolgo tako ne bom – star sem, star in dobro se mi ni nikoli godilo na svetu.«

Tako je govoril lani.

A ni dolgo tega, ko je prisopihal k meni ves opraskan po obrazu in s cestnim blatom ometan.

»Pomagajte mi, gospod, če ne, me bo ubil ta vrag!« je kričal.

»Kdo?«

»Sin, ej, kaj sin – vrag je to, prekleti! Takšnega me je naredil – tepel in po cesti valjal!«

Starec je škripal z zobmi ter trkal s pestjo ob prsi. Skušal sem ga pomiriti, a zaman. Naposled sem postal nejevoljen.

»Kako je bilo z vašim očetom?« sem vzkliknil.

»Z mojim?« je dejal mož počasi. »Ej, oče so bili pa poredni!«

Povesil je glavo in odšel, ne da bi spregovoril besedico več.

Domov se ni vrnil, ampak k sosedu je šel, k mlademu Matevžku in tam hiral v jezi in sovraštvu do svojega sina. Tožil ga je, a sodbe ni učakal.

Danes mu zvoni gori pri podružnici sv. Miklavža in jutri ga bodo zagrebli v rjavo prst tam blizu njegovega starega.

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite. Izberite problem oziroma prvino odlomka in ga/jo razložite. Razlago utemeljite s primerom iz odlomka. Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. Mnenje utemeljite s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

PRAZNA STRAN